

AHISKA TÜRKÜ BİR ŞAİR: ALİ FUAT AZGUR

Erol SAKALLI*

Özet:

Ahıska Türkleri 1944 yılındaki sürgünden sonra bugün dünyanın çeşitli bölgelerine dağılmış olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. Kendi vatanlarından uzakta yaşayan Ahıska Türklerinin diğer Türk toplulukları gibi bir edebiyatı da bulunmamaktadır. Ancak, dünyanın farklı yerlerinde de yaşasalar buldukları bölgelerde az da olsa edebî eserler veren Ahıska Türkleri de bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nde son derece önemli kademelerde görevde bulunmuş Ali Fuat Azgur da bunlardan biridir. Asıl mesleğinin yanında şiirler de kaleme alan Azgur hemen hemen her konuda şiir yazmış, yaşadıklarını, hissettiklerini şiire dökmüştür. Azgur'un bu anlamda en önemli özelliği de aruz vezniyle şiirler yazmasıdır.

Biz bu çalışmamızda hem bir asker hem de bir bürokrat olarak görev yapmış Ali Fuat Azgur'un şairlik yönüne vurgu yaparak onun "Aruz'un Meltemiyle" adlı şiir kitabında yer alan şiirlerini inceleyeceğiz.

Anahtar kelimeler: Ahıska Türkleri, Ali Fuat Azgur, şiir, aruz.

A Meskhetian Turk Poet: Ali Fuat Azgur

Abstract:

Meskhetian Turks have been scattered on different parts of the world since the exile in 1944. Since they live far from their homeland, they do not have a literature of their own unlike other Turkic peoples. There are, however, a few Meskhetian Turks who have had literary works. Ali Fuat Azgur, who served at important positions in Turkey, is one of those people. In addition to being a soldier, a high judge, Azgur also

*Yrd. Doç. Dr., Uşak Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, erol.sakalli@usak.edu.tr

wrote poems on almost anything he witnessed or felt. His most distinct feature, perhaps, was his using prosody in his poems.

In this study, I will examine the poems of Ali Fuat Azgur in his book “Aruz’un Meltemiyle”, emphasizing his poetics.

Key words: Meskhetian Turks, Ali Fuat Azgur, poetry, prosody.

Giriş

Bugün Gürcistan sınırları içinde bulunan Ahıska Bölgesi uzun yıllar Osmanlı hâkimiyetinde kaldıktan sonra 1829 yılında Osmanlı ile Rusya arasında imzalanan Edirne Antlaşması ile Rusya’nın hâkimiyetine girmiştir (Buntürk 2007: 36). Bu tarih belki de Ahıska Türklerinin ileride yaşayacağı büyük trajedilerin başlangıcıydı. Anılan antlaşma ve sonrasında Osmanlı idaresindeki bir kısım Ahıska Türk’ü vatanlarını bırakarak Anadolu’ya göçmek zorunda kalmıştır. Bu dönemde göç etmeyenler ise 1944 yılındaki sürgüne kadar bu topraklarda yaşamışlardır (Zeyrek 2001: 24). O günlerden bugünlere Türkiye’ye gelen Ahıska Türkleri, Türkiye Cumhuriyeti’nin birer ferdi olarak hem ülkeye hizmetlerde bulunmuşlar hem de Ahıska kültürünü yaşatmışlardır.

Ahıskalı bir babanın ve Ardahanlı bir annenin oğlu olarak 1 Mart 1928’de dünyaya gelen Ali Fuat Azgur da ülkesine hem bir asker hem de bir bürokrat olarak hizmet vermiştir. Şairlik onun için bir meslek olmasa da Azgur’un ilk şiir kitabı *Mehmedim* 1965 yılında ve ikinci şiir kitabı *Aruz’un Meltemiyle* de 1995 yılında yayımlanmıştır.

Soyadını Ahıska’da bulunan Azgur kasabasından alan şairin asıl adı Fuat Azgur’dur. Ali adını sadece şiir kitaplarında kullanmış, bunu da *Aruz’un Meltemiyle* adlı şiir kitabının ön sözünde şöyle açıklamıştır: “Nüfusa kayıtlı adım sadece Fuat Azgur’dur. Ali ismi, rahmetli annemin ve anneannemin bir hatırası olarak, yalnız şiirlerimde yer alır, nüfus kütüğünde yazılı değildir.” (Azgur 1995:3).

1949 yılında Kara Harp Okulundan topçu teğmeni olarak mezun olan Azgur, 1951 yılında Kore Savaşı’na katılmış ve ilk şiir kitabında yer alan kahramanlık şiirlerinin büyük çoğunluğunu bu esnada yazmıştır:

*Gayri anlatılmaz bu savaş bence,
Dağ, taş konuşmuştu kendi dilince;
“HÜCUM” diye bir ses duydum ilk önce
Sonra “ALLAH, ALLAH” dedi Mehmed’im...*

...
*Bu akşam yıldızlar sararmış gibi,
Tepeler titreşir hava kış gibi;
Bir dağın sırtında dağ varmış gibi
Omuzlamış bir Mehmed’i Mehmed’im... (Azgur 1995:78)*

dizelerinden oluşan “Mehmed’im” şiiri, şairin Kore Savaşı sırasında yazdığı şiirlerinin belki de en çok bilinenidir. Fuat Azgur, üsteğmen rütbesiyle topçu ileri gözetleme subayı olarak görev yaptığı Kore’de, bir Türk ileri karakolunun Çinliler tarafından baskına uğramasına ve sabaha kadar süren çatışmada az sayıdaki Türk askerinin Çinlileri geri püskürtmesine tanık olur. Çatışmanın sabahında kendi bulunduğu birliğe doğru sırtına yaralıları almış yürüyen askerleri görünce, hemen not defterini çıkararak bu şiiri yazar (Sevinç 2002: 254).

Azgur’un çok bilinen, özellikle de Ahıska Türkleri arasında özel bir yeri olan bir şiiri de “Ahıska Türküsü”dür:

*“Devrilesi Moskof” diye başlayan
Bir türkü söylerdi anam eskiden.
Yanık, yanık “Of! Of!” diye başlayan
Bir türkü söylerdi anam eskiden.*

*Onda bir memleket, bir vatan derdi,
Gözümden bir cihan geçer giderdi,
Her beytin sonunda: “Ah vatan!” derdi
Bir türkü söylerdi anam eskiden...*

...

*Bilemezdim o zamanlar kastı ne?
“Yeter” derdi “Yeter, yas yas üstüne.”
Ahıska üstüne, Kafkas üstüne
Bir türkü söylerdi anam eskiden... (www.ahıska.org.tr)*

şeklinde dile getirdiği şiirini 1946 yılında henüz bir lise öğrencisi iken yazan Azgur, Ahıska Türklerinin yaşadığı trajediye gönderme yapmakta ve vatansızlığın ve vatan hasretinin Ahıska Türkleri için ne denli dayanılmaz olduğunu göstermektedir.

Azgur, askerlik dışında Danıştay Tetkik Hâkimliği, Anayasa Mahkemesi Raportörlüğü, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyeliği ve Danışma Meclisi Üyeliği görevlerinde de bulunmuştur.

Ali Fuat Azgur’un Şiirleri

Bu kadar çeşitli görevlerde bulunmuş ve çeşitli işler yapmış olan Azgur’un şiirleri de konu ve tema bakımından çeşitlilik göstermektedir. Kahramanlık şiirlerinin yanında hemen hemen her konuda şiirleri olan Azgur’un şiir anlayışı ahenk üzerine kuruludur. Bu nedenledir ki Azgur, aruz vezni çok sever. Şair, *Aruz’un Meltemiyle* adını verdiği kitabındaki şiirlerinin çoğunu *mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe û lün* kalıbıyla yazmıştır. Ona göre aruz şiire ahenk ve musiki

katmaktadır ve eğer şiir, kelimeleri meydana getiren hecelerin ahenginden ve ses tonundan yoksun olursa, ahenksiz, sadece düşüncelerle yüklü bir kelime yığını olacaktır (Azgur 1995: 3). Şiiri bu şekilde ele alan Azgur'un "... *mânâ ancak lisan kesilirse, daha açık bir tarifile lisanda nağme hâline gelirse şiir kıymetini alır.*" (Kemal 1977: 25) diyen Yahya Kemal'den ve "*Şiirin ta'rif-i umumîyesi kelâm-ı mevzûndur.*" (Ziya Paşa, yayımlayan Kaplan vd. 1993: 45) diyen Ziya Paşa'dan etkilendiği hem bu tanımdan hem de şiirlerinden görülebilmektedir.

Nitekim şairin "Ölçü" adlı dördlüğü Ziya Paşa'nın "Terkib-i Bend"ine yazılmış bir naziredir. Ziya Paşa,

*Bedmâye olan anlaşılır meclis-i meyde
İşret güher-i âdemi temyize mihenktir (Ziya Paşa 2008: 11)
derken, Azgur şöyle demektedir:
Arsız, hep değişir, bilemezsin nice renktir?
Yükselmesi kalleşçedir, akreplere denktir;
İnsanları ölçmek için, işret değil, ikbal
Zannım o ki, her ülkede en doğru mihenktir... (Azgur 1995: 63).*

Şaire ve şiire bakışını "Şair" adlı şiirinde dile getiren Azgur'a göre şairlik bir dert, şiir ise bu dertlerin kelimelere dökülmesidir. Ona göre şairin yazdıkları hayal ürünü değil, hepsi yaşanmış birer hatıradır:

*Yok bizde yalan, öyle hayal mahsulü bir söz,
Mısrarlarımız mutlaka bir hatıra gizler;
Kalbimde, diyorsam, bir alev var, ya da bir köz,
Bir gerçeği anlatmada dosdoğru bu sözler...*

Azgur'un şaire bakışı her ne kadar ölçü, uyak ve ahenk üzerine kurulu olsa da o, şairi tanımlarken pek çok farklı görüşteki şairinkine benzer bir tanım yaparak şairin şiiri yazmasını acı çekmeye benzetir:

*Anlatması güç, çekmesi zor böyle bir derdi,
Bir dert ki bu, kaç şairi çarmıhlara gerdi;
Şiir denilen o görkemli güzelden oluverdi
Kalplerdeki yangın ile yüzlerdeki izler... (Azgur 1995: 12).*

Azgur yaşadığı her türlü duyguyu ve tanık olduğu her türlü olayı şiirlerinde dile getirmiş bir şairdir. Yukarıdaki şiirinde de belirttiği gibi şairin yazdıkları hayal ürünü değil birer hatıradır. Bu hatıralardan biri de 1956 yılında Sovyetler Birliği askerlerinin Macaristan'ın başkentini işgal etmeleridir ve bu olay da Azgur'un "Macaristan ve Çekoslovakya İşgalcilerine" şiirindeki dize-lerde yerini bulmuştur:

*Bir ÷lkeye haydutça girersin ama bil ki
Bir tek kişinin kalbine asla giremezsin.
Mahkûmda edersin, bir ara, fertleri belki,
Bir milleti, lakin, ebedî sindiremezsin!..*

*Bir ÷lkede bayrakları yerden yere atmak,
Tarihte gör÷lmüştür -evet- böylesi, ancak,
Hürriyet için dalgalanan en yüce bayrak.,
Ruhlardaki gönderde yaşar, indiremezsin!.. (Azgur 1995: 7).*

Dört kıta olarak yazılan bu şiire şair, Sovyet askerlerinin Çekoslovakya'yı da işgal etmelerinden sonra beşinci bir kıta eklemiştir:

*Mademki göğüs germededir tanklara Çekler,
Elbette sonuçsuz kalamaz bunca emekler;
Özgürlük için çarpışacak, kan dökcekler,
Bir kan ki, asırlarca akar, dindiremezsin.... (Azgur 1995: 7).*

Azgur'un Macaristan'ın ve Çekoslovakya'nın işgali karşısında gösterdiği bu duygusallık, kardeş Azerbaycan'ın 1990'daki işgali üzerine daha da yoğun bir biçimde dökülür kelimelere. Bahtiyar Vahapzade'ye hediye ettiği "Azerbaycan'ın İşgali Üzerine" adlı şiirinde Azgur, bu işgalin meydana getirdiği zulme dikkat çekerken işgalin yakın bir zamanda sona ereceğine inançla, Azerbaycan halkına ümitvar bir şekilde seslenir:

*Dünyaları tutmuşsa eninlerle fiğanlar,
Topraklara düşmüşse günahsız nice canlar;
Asla ebedî olmadı tarihte tiranlar,
Er geç boğacak zalimi döktürdüğü kanlar...*

*Gamlanma, Azerbaycan'a çökmüşse bir afet,
Hiç yanma, bugün yurdunu sarmışa cinayet;
Bir şanlı zafer müjdesi saklar bu felaket;
Er geç boğacak zalimi döktürdüğü kanlar...*

*Tüm doğrulacak yerden azametle şehitler,
Kan renkli libaslarla yiğit oğlu yiğitler;
Bir gün, kaçacak yer soracak saldıran itler,
Er geç boğacak zalimi döktürdüğü kanlar...*

*Her şanlı şehit, bir de bakarsın, dağa dönmüş,
Ruhlarda coşup dalgalanan bayrağa dönmüş,
Bir çaydı akan, şimdi yavuz ırmağa dönmüş;
Er geç boğacak zalimi döktürdüğü kanlar... (Azgur 1995: 8).*

Azgur, “Bosna, Ah! Bosna” adlı şiirinde de Bosna’da yaşanan savaşı ele almıştır. Ancak Azgur bu şiirinde hem işgalcilere lanet eder hem de dönemin uygar toplumlarının bu elim hadise karşısındaki umursamaz tavırlarını eleştirir:

*Bosna’nın dağlarında
Kana dönmüş sümbüller,
Zenika bağlarında
Kan ağlıyor bülbüller...*

*Parmak kadar çocuğun
Mezarlıkta işi ne?
Böylesi gözyaşına
İsyan eder mendiller...*

...
*İnsan hakkı dediğin
Bosnalıya yasaktır;
Avrupalı reziller
İşte böyle adiller... (Azgur1995: 71).*

Yaşadıkları ve gördükleri karşısında yazdığı şiirlerin yanında Azgur, saf millî duygularla da şiirler kaleme almıştır. Şairin Bakü’de kaleme aldığı “Türk’ün Parlayan Yıldızı” adlı şiiri, Türk milletinin yeniden eski, şanlı günlerine dönmesinin sevincini haykırır. Ona göre Adriyatik’ten Çin Seddi’ne kadar uzanan coğrafyada Türk dünyası yeniden bir yıldız gibi parlamaktadır:

*Bir devre ulaştık, büyüyen namla beraber,
Baş koyduğumuz bir yüce ilhamla beraber...*

*Bir yepyeni çağ doğmadadır şanla, şerefle,
Türkün yücelir kudreti İslam’la beraber...*

*Ta! Adriyatik’ten o büyük sedde kadarki,
Her yerde, adı Türk olan akvamla beraber...*

Her gün sarı bir yıldız uçar Tanrı Dağı’ndan

Haşmetle ıştır Bosna'da akşamla beraber...

*Son hatıradır Ergenekon'dan bize gurbet
Geçmişteki görkemli serencamla beraber...*

*Kaç yüz senenin hasreti tarihe gömüldü,
Yok oldu esaret ve elem gamla beraber...*

*Bir devre ulaştık büyüyen namla beraber;
Baş koyduğumuz bir yüce ilhamla beraber... (Azgur 1995: 5).*

Bu dizeler Azgur'un Türk dünyasında "birlik" özlemini de ortaya koymaktadır. Ona göre, Türk dünyası "bir" olduğunda yeni bir çağ başlayacaktır ve bu birlik tüm Türklerin baş koyduğu bir ilhamdır. Azgur'un Türk dünyası sevgisi o denli büyüktür ki onun Bakü'yü görmesi kendisine büyük bir mutluluk vermektedir. Bakü'yü gördükten sonra "Ölsem de gam yemem artık." diyebilecek kadar büyük bu sevgiyi yüreğinde taşıyan Azgur "Bakü'yü Gördüm" şiirinde

*Ayın yirmi dokuzunda,
Ellere sordum Bakü'yü,
Mart ayının otuzunda
Bakü'yü gördüm Bakü'yü...*

*Tüllere bürünmüş gibi,
Pırıl, pırıl gümüş gibi;
İnanılmaz bir düş gibi
Bakü'yü gördüm, Bakü'yü...*

*Bir hasret ki boğum, boğum
Bir sevda ki varım-yoğum
Özlemiyle tuttuğum
Bakü'yü gördüm, Bakü'yü...*

*Değil şimdi kapım örtük,
Yürekciğim değil yırtık;
Ölsem de gam yemem artık
Bakü'yü gördüm, Bakü'yü... (Azgur 1995: 73).*

diyerek duygularını anlatmaktadır. Azgur için Bakü'yü görmek boğum boğum bir hasret, bir sevda, bir düştür. Bakü, Türkiye'den Türk dünyasına açılan bir

kapıdır ve Azgur için Bakü'ye hissedilenler aslında bütün Türk dünyası için hissedilen duygulardır. Azgur'un kalbinde Bakü, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan Türk coğrafyasının somutlaşmış biçimidir.

Ali Fuat Azgur sadece belirli konuları seçip belirli türde şiirler yazan bir şair değildir. Kendi tabiriyle “toplumsal dörtlükler” dediği şiirleriyle o, toplumun aksayan yönlerine de vurgu yapan bir satirik şiir ustasıdır aynı zamanda. Azgur “Bükük Beller” şiiri ile toplumdaki dalkavukluğu, riyakârlığı eleştirir:

*Kimi beller, eziyetten ya da yükten bükülür;
Kimi bellerse, doğuştan, küçücükten bükülür.
Durarak bir dilim ekmek için el pençe divan,
Kimi beller de riyadan, kötülükten bükülür... (Azgur1995:59).*

“Eller Ay'a Biz Yaya” şiirinde ise Azgur, geri kalmışlığı eleştirir. Ona göre boş ve gereksiz işlerle uğraşmak toplumlari her zaman geri bırakacaktır. Sadece hayal etmek, ancak bu hayalleri gerçekleştirmek yolunda gayret göstermemek, tembellik yapmak beyhudedir. Bu şekildeki toplumlar da maalesef gelişemeyeceklerdir:

*Hülyalarımız, kaç kere, haydan huya gitti;
Nasreddin'e sor, göllere kaç ton maya gitti?..
Biz, Iğdır'a bir haftada gidemezken,
Eloğlu, yarım haftada Arz'dan Ay'a gitti...*

“Televizyonla Zina” adlı şiiri de yine toplumdaki miskinliği, düşünsel geri kalmışlığı göstermesi açısından önemli bir satirik şiirdir:

*Bir kadın hıçkırıyor, belli ki bağında sızı,
“Olmaz olsaydı diyor böyle kader, böyle yazı...”
Yanaşıp derdini sordum, bir ara, kendisine:
“Televizyon seyrederken gebe kalmaz mı kızı...” (Azgur 1995: 62).*

Azgur'un sanatıyla eleştirdiği yalnızca halk değildir. O, toplumu yöneten idarecilerin dürüst, adil, yüreğinde vatan ve millet sevgisi taşıyan kişiler olmalarını gerektiğine inanır. Bunun aksi yönde davranan idarecileri ise sert bir biçimde eleştirir. “Rüşvetli İdare” şiirinde

*Çığrından eğer bir kere çıkmışsa idare,
Millet ezilir üstüne çökmüşse idare;
Toplumda vatan sevgisi, hak duygusu kalmaz,
Her şey bozulur gitgide, kokmuşsa idare... (Azgur 1995: 63).*

diyerek toplumun idarecilerinin ne denli önemli bir görevde bulduklarını hatırlatır ve onlar bozulursa toplumun da bozulacağı uyarısını yapar. “Ma-

kamda Bezirgân” şiirinde ise, para ve makam hırsı ile hareket eden idarecileri çok sert bir dille eleştirir:

*Bir bezirgânsa, makam işgal eden, at da satar,
Kandırır cahili, Kur ’an diye Tevrat da satar...
Para hırsıyla, makam hırsı delirtmiştir onu,
Satacak malı yoksa gider avrat da satar... (Azgur 1995: 64).*

“Makamda Utanmaz” adlı şiirinde Azgur, aynı şekilde, sadece makam hırsıyla hareket eden ve asıl sorumlu olduğu halkı görmezden gelen idarecileri eleştirir:

*Şu utanmaz, tükürürsün de nisan yağmuru der,
Göremez fırtınayı, gökyüzü parlak, duru der;
Umurunda değil insanların onmaz çilesi,
Benim -Allah’a şükür- evde tuzum kupkuru der... (Azgur 1995: 64).*

Ali Fuat Azgur’un kendi tabiriyle “mistik şiirler” dediği tasavvufî özellikler taşıyan şiirleri de vardır. Bu şiirlerinde Allah ve peygamber sevgisi önemli bir yer tutmaktadır. “Aşk-ı Nebi” şiirinde şair, peygambere olan sevgisini dile getirir:

*Sığmaz ki bu sevda ne hayale, ne de akla;
Cennetlere düşmek gibi bir şey, seni sevmek...
Andıkça gönül çıldırıyor, sığmıyor Arz’a;
Coşmak gibi, taşmak gibi bir şey seni sevmek...*

*Son isteğim, ancak, sana koşmak, sana gelmek;
Var olmanın esrarını içten duyabilmek;
Sevginle bezenmek, tutuşup Arş’a yücelmek,
Öz benliği aşmak gibi bir şey seni sevmek...*

*Tek buydu benim beklediğim sevgili Hak’tan,
Bir sevgi ki, mihnetlere gülmek hep uzaktan;
Kaçmak her umurdan ve arınmak yaşamaktan,
Mevla’ya ulaşmak gibi bir şey seni sevmek... (Azgur 1995: 47).*

Diğer bir şiiri “İlâhi”de de şair, peygamber efendimize seslenerek ona olan aşkını dile getirir. “Tek Sığınak” rubaisinde ise şair

*Ne bu densiz, sonu yok, maskara dünyaya, sığındık,
Ne de bir gözleri ahu gibi Leyla’ya sığındık;*

*Bize lütfettiği İslam için, iman dolu kalple,
Sevinip şükrederek, sadece Mevla'ya sığındık... (Azgur 1995: 49).*

diyerek bu dünyanın nimetlerinden el çekmiş bir derviş edasıyla, bu dünyanın beşerî güzelliklerinden ziyade Allah'ı düşünmek gerektiği düşüncesini ortaya koyar. Şairin “Korku”, “Son Çare” gibi şiirlerinde aynı yaklaşımı görmek mümkündür. Bu dünyanın geçiciliği, insanın hiçliği, Allah sevgisi, Allah'a şükredip, sığınmak, her türlü derdin çaresini Allah'ta aramak ve bulmak gibi ifadeler şairin bu tür şiirlerinde sıklıkla görülmektedir.

Azgur'un şiirlerindeki sevgi sadece tasavvufi anlamdaki Allah ve peygamber sevgisi değildir. O, şiirlerine beşerî aşkı da konu etmiş, özellikle de eşine yazdığı şiirlerde ona karşı sevgisini ve minnettarlığını dile getirmiştir. “Sonsuz Sevgi” ile şair, eşine şöyle seslenir:

*Çöllerce yanan ruhuma yağmur sesi sundun,
Solmuştu umut, ömrüme yaz neşesi sundun;
Dünyada da, ahrette de bitmez sana borcum,
Gül beklemiyordum, bana gül bahçesi sundun... (Azgur 1995: 42).*

“Sevdin mi” adlı şiirinde aşkta hesap olmayacağını; aşka sonuna kadar sahip çıkılması, herhangi bir karşılık beklemeden sevilmesi ve aşkın sebep olduğu her türlü derde katlanılması gerektiğini belirten şair, şöyle der:

*Sevdada hesap yok, umulan bir çıkar olmaz,
Her kaygıdan azade, bulutsuz seveceksin;
Kâh ağlatacak, incitecek, kâh edecek naz,
Hep hoş görecek, belki umutsuz seveceksin... (Azgur 1995: 23).*

Şairin aşka, sevne ve sevilene dair benzer düşünce ve tutumu diğer şiirlerinden “Bir Şarkı”, “Hep O Kitap”, “Güneşsiz Dünya” gibi şiirlerinde de görülmektedir.

Sonuç

Ahıska Türkleri gibi anavatanından uzaklarda yaşayan bir halkın kendine ait bir edebiyat oluşturması elbette ki oldukça zordur. Ne var ki, Ahıska'dan uzakta, ister Kazakistan olsun, ister Amerika, ister Türkiye, Ahıska Türkleri az da olsa buldukları bölgelerde edebî faaliyetlerde de bulunmuşlardır. Ali Fuat Azgur da Türkiye'de yaşayan Ahıska kökenli şairlerden biridir. Her ne kadar şairlik asıl mesleği olmasa da Azgur iki şiir kitabı sahibidir ve şiirlerinde hemen hemen her konuya yer vermiştir. Azerbaycan'ın ünlü şairi Bahtiyar Vahapzade'nin “zamanımızın türküleri” olarak adlandırdığı bu şiirler hem aruz vezni hem de hece vezni ile yazılmıştır. Azgur'da Yahya Kemal'in koku-

sunu aldığını söyleyen Vahapzade'ye göre “Şair, Hakk'ın ve hakikatin zaferine bütün varlığı ile inanıyor ve Ali Fuat Azgur gibi şairler, bu inançla kaleme sarılıyor. Şairi şair yapan, onu hak uğrunda, adalet uğrunda yazmaya teşvik eden neden de Allah'a olan inancıdır.” (Vahapzade 1997). Ali Fuat Azgur, bir şair olarak kimi zaman aruz kimi zaman da hece ölçüsü ile yazdığı şiirlerinde toplumun aynası olmuş, gerçekçi bir yaklaşımla hemen hemen her konuda tanık olduklarını, düşündüklerini ve hissettiklerini dizelere dökmüştür.

Kaynakça

- AZGUR, Ali Fuat (1995), *Aruz'un Meltemiyle*, Ankara, Gen Ajans.
- BUNTÜRK, Seyfeddin (2007), *Rus Türk Mücadelesi'nde Ahıska Türkleri*, Ankara, Berikan Yayınları.
- KEMAL, Yahya (1977), *Mektuplar ve Makaleler*, İstanbul, Baha Matbaası.
- SEVİNÇ, Tuncer (2002), *Mehmed'in Dünyası*, Ankara, Avrasya-Bir Vakfı Yayınları.
- VAHAPZADE, Bahtiyar (1997), “Sanat Halk İçin mi, Yoksa Sanat İçin mi?”, *Zaman Gazetesi*, 10.08.1997.
- ZEYREK, Yunus (2001), *Ahıska Bölgesi ve Ahıska Türkleri*, Ankara, Pozitif Matbaacılık.
- ZEYREK, Yunus (2011), “Fuat Azgur'la Mülakat”, *Bizim Ahıska Dergisi* <<http://www.ahıska.org.tr/?p=289> (Erişim 18.02.2012.)
- Ziya Paşa (2008), *Terkib-i Bend Terci-i Bend*, Hazırlayan Özge Şahin, İstanbul, Çağrı Yayınları.
- Ziya Paşa, “Şiir ve İnşa” Yayımlayan Kaplan vd. (1993), *Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi II 1865-1876*, İstanbul, Marmara Üniversitesi Yayınları.

